

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 5 Października v. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Biografia Jenerała Inżynierii Hrabiego Oppermana 180.

Jenerał Inżynierii Hrabia Opperman, urodzony w Niemczech, w ciągu długoletniego zawodu, okazał dowody przywiązania swojego do Rosyi, służąc jej przez lat pięćdziesiąt. Oyciec jego był Radcą Tajnym Wielkiego Xięcia Hesseu-Darmstadtzkiego. W roku 1779 wszedł on do służby tego Monarchy, a w r. 1783 będąc kapitanem inżynierii przeszedł do służby Rosyjskiej, w stopniu porucznika tegoż korpusu. Pierwszemu jego staraniem było nabyć gruntownej znajomości języka Rosyjskiego, co też najlepiej mu się udało. Wojna z Rosyją nastręczyła mu zręczność pokazania, że godnym był nowej swej oyczyzny; sprawował on w niej urząd Naczelnego Kwatermistrza przy Xięciu Nassau-Siegen. Po zawarciu pokoju ze Szwecyą, Opperman podniesiony do stopnia kapitana i odobiony orderem S. Jerzego 4tej klasy, odbył w roku 1792 kampanię przeciw Polakom. W roku 1795, podniesiony został na stopień Majora, a Cesarz Paweł wstąpiwszy na Tron przyłączył go do Depo Kart, które zostawało pod bezpośrednim kierunkiem J. C. Mości. W roku 1798 Opperman otrzymał dymisję w stopniu jenerała-majora, lecz w r. 1800 wszedł znowu w służbę do korpusu inżynierii, do departamentu wodnej komunikacji, skąd następującego roku przeszedł do Depo Kart i przyłączony został do Orszaku J. C. Mości. Służba jego w Depo pod panowaniem Cesarzów Pawła i Aleksandra oznaczona jest ważnymi pracami topograficznymi; wspominamy tu wyborną mapę wojenną granic zachodnich Cesarstwa, wydaną w r. 1799, i zupełne szczegółowe plany twierdz Rosyjskich. W r. 1805, jenerał-kwatermistrz hrabia Suchtelen i jenerał-major Opperman przedstawili Cesarzowi szczegółową kartę Rosyi na stu arkuszach, będącą jednym z najlepszych wydań topograficznych w Rosyi, a za którą jenerał Opperman nagrodzony został orderem S. Anny 1szej klasy. W roku 1807, po odbytej kampanii przeciw Francuzom, jenerałowi Oppermanowi poruczone fortifikacye Kronsztadu przywieść do stanu obronnego. W r. 1809 mianowany został inspektorem korpusu inżynierii, na miejscu Jenerała inżynierii Hrabiego Suchtelen; nowe urządzenie i etaty korpusu, ułożone po większej części przez jenerała Oppermana, przedstawione były Cesarzowi i uzyskały potwierdzenie w miesiącu październiku tegoż roku. Jenerał Opperman często wydal się z Sankt-Petersburga celem obrania środków dla obrony granic zachodnich. Wtenczas założył on fundamenta twierdzy Bobruyskiej. Wyniesiony w roku 1811 na stopień jenerał-porucznika, został mianowany dnia 28 lutego 1812 r. dyrektorem departamentu inżynierii, w ministerium wojny, i tym sposobem, połączony on w swej osobie ogólną dyrekcją inżynierii raz jako inspektor korpusu, powtóre jako dyrektor departamentu. W miesiącu marcu 1812 r. jenerał Opperman objeżdżał fortece, w celu zupełnego ich przyprowadzenia do stanu obrony; prace jego zostały pomyślnym uwieńczone skutkiem, a nowa twierdza Bobruyska, będąca na początku wojny przeciwko Francuzom punktem zbierania się naszej Armii, została nie-
tkniętą i w czasie ustępowania Francuzów; służyła ona za punkt zbierania się i za skład zapasów żywności dla wojsk Rosyjskich, które ich ścigały. Jenerał Opperman, powołany do głównej

kwatery przez Feldmarszałka Xięcia Kutuzowa-Smołenskiego, zaszczycony został zupełnem jego zaufaniem. Po odbyciu kampanii 1812 r., kierował oblężeniem twierdzy Torunia, który podał się dnia 4 kwietnia 1813 r.; za to oblężenie otrzymał order S. Jerzego 3ciej klasy. — Jenerał Opperman powołany był potem na dowódcę wojsk, które blokowały twierdzę Modlin, a dnia 19 czerwca, został mianowany Naczelnikiem sztabu głównego armii polskiej i w tej godności odbył kampanie 1813 i 1814, za które w nagrodę otrzymał zagraniczne ordery. — Powróciwszy z armii jenerał Opperman zajął się ostatecznem urządzeniem korpusu inżynierii. W r. 1816, Cesarz oświadczył raczył na y w y ż s z e swe zadowolenie za starania i gorliwość, z jaką zarządzał przez lat 18 Depo Kart, którego dozór poruczony został Naczelnikowi głównego sztabu J. C. Mości, pod nazwiskiem Wojennego Topograficznego depa. W r. 1818, J. C. W. W. X. Nikołaj został mianowany Jenerał-inspektorem korpusu inżynierii, i od tej chwili korpus inżynierii nagle postępował ku doskonałości. Szkoła inżynierów doszła do kwitnącego stanu. Jenerał Opperman prawie corok jeździł opatrywać twierdze, i jego w tym względzie zaspakajające rapporta zjednały mu w rozmaitych czasach nowe dowody życzliwości Monarchy. Obasypany jego darami, żywo uczuł jego stratę, i w głębokiem żmartwieciu, którego doznał po zgonie wiekopomnej pamięci Cesarza Aleksandra, miał przynajmniej tę smutną pociechę, iż wezwany był wspólnie z innymi do kierowania budową pomnika, przeznaczonego Wspaniałomyślnemu Monarsze, szczerze opłakiwanemu od wszystkich jego poddanych. — W r. 1826 J. C. W. W. X. Michał został mianowany Jenerał-inspektorem inżynierii, a Jenerał Opperman otrzymał cyfrę Panującego Cesarza Jegości dla noszenia na poletach. W ciągu tegoż roku, został mianowany, wspólnie z Ministrem skarbu i Ministrem spraw wewnętrznych, Członkiem komitetu zajmującego się rozważaniem budowli w Cesarstwie. Oprócz tego był on prezydentem komitetu, zajmującego się, szczególnie rozważaniem sposobu wychowania i nauczania po korpusach kadetów. Powierzona w r. 1827 jenerałowi Oppermanowi szkoła artylleryi była przedmiotem szczególnej jego troskliwości. W tymże czasie poruczono mu zarząd świeżo utworzonego departamentu budowli morskich, który z należacemi do niego częściami wkrótce przezeń urządzony został. Oprócz tego w wydziale inżynierskim, jenerał Opperman spełnił należycie z szaczytem wiele szczególnych poleceń, dawanych mu przez Cesarza. Dnia 26 sierpnia 1827 r. wezwany został do zasiadania w Radzie Państwa, co powiększyło jeszcze bardziej jego działania. W nagrodę długoletnich usług i niezmordowanej gorliwości, jenerał Opperman został wyniesiony do godności Hrabiego Cesarstwa, przez ukas wydany dnia 1 lipca 1829 r. w teyże twierdzy Bobruyskiej, którą założył. Oprócz tych licznych zatrudnień, Hr. Opperman miał jeszcze czas być pożytecznym, jako prywatny człowiek; od r. 1827 był kuratorem kościoła ewangelickiego śś. Piotra i Pawła i szkoły parafialnej, przy tymże kościele ustanowionej: on podał projekt wystawienia nowego kościoła dla tej parafii i domów do niej należących i wyjednał na ten przedmiot u J. C. Mości pożyczkę 600,000 rubli z Banku Pożyczkowego. W roku 1830, hrabia Opperman obrany został członkiem honorowym Akademii nauk. Dnia 25 czerwca 1830 r. J. C. Mość udzielił mu

znaki orderu S. Andrzeja, na początku zaś 1831

r. z powodu odjazdu J. C. W. W. X. MICHAŁA do Armii działającej porucił jego staraniom szkołę podchorążych gwardyi. Wkrótce potem był on mianowany prezydentem komisji budowania katedry ś. Izaaka. Wśród tych zatrudnień przez śmierć wydarty on został rodzinie, która go ceniła wysoce; podwładnym, którzy go szczerze opłakują, bieżą i Monarsze, który stracił w nim przywiązanego poddanego, pożytecznego przez swe obywatelskie i głębokie znajomości, jakoteż przez niezmordowaną gorliwość. Hrabia Opperman umarł z cholery dnia 2 upłynionego lipca, zanosząc do grobu żywy żal wszystkich, którzy go znali, i którzy umieli cenić doskonałe przymioty jego duszy. Żatujemy, że ohręb tego pisma nie pozwala nam wchodzić w szczegóły wszystkich zasług tego jeńerata, których tylko głównejsze skreśliłimy rysy; odsyłamy przeto naszych czytelników do interesującego artykułu *Syna Oyczyzny*, z którego i niniejszy został wyjęty.

— W pierwszym półroczu terażniejszego 1851 wydobyto z kopalni Uralskich następującą ilość złota i platyny:

Złoto. — W kopalniach skarbowych wydobyto 84 pudów, 27 funtów, 63 $\frac{3}{4}$ złoćotników. — Z kopalni prywatnych osób 108 pudów, 1 funt 32 złoćotniki. — A w ogóle wydobyto wszystkiego złota 192 pudów, 28 funtów, 95 $\frac{3}{4}$ złoćotników.

Platyna. — W kopalniach skarbowych wydobyto 3 pudy, 31 funtów, 57 $\frac{3}{4}$ złoćotników. — Z kopalni prywatnych osób: 51 pudów, 25 funtów, $\frac{3}{4}$ złoćotników. — A w ogóle wydobyto platyny 55 pudów, 17 funtów, 19 $\frac{1}{4}$ złoćotników. (J.d.S.P.)

PRUSSY.

Berlin d. 24 września.

Piszą ze Szczecina: „Przeszłego lata, a szczególnie w miesiącu lipcu, uczyniono ważne postrzeżenie, że woda w morzu Bałtyckim była nadzwyczajnie ciepła, tak, iż przechodziła częstokroć ciepło powietrza. Naturaliści czynią z tego fenomenu, oraz z wielu innych wniosek, iż jest w ciebie ziemskim pewne rozprężenie, które może zrodzić wielką zarazę, która się już objawia.

— Do południa dnia dzisiejszego, od okazania się cholery, zachorowało w Berlinie 676, wyzdrowiało 91, umarło zaś 367. (J.d.S.P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 11 września.

Czytamy w gazecie *l'Indicateur de l'Est*: „Dnia 6 o drugiej z północy woda Mozelli nagle przybyła, co może być przyczyną wielu nieszczęść. Zalata ona wszystkie ogrody, stajnie w *Longueville*, oraz drogi idące do *Lorry* i do *Plappeville*; w *Metz* wiele ulic niepodobna przebyć; ostatnie arkady mostu *Thionville*, parte drzewem i innemi rzeczami niesionemi przez *Mozellę*, zatamowały odpływ wody; jedna z arkad mostu *des Morts* chwiała się i grozi co chwila upadkiem. Wiele w tej powodzi zginęło bydła. Mnóstwo osób zajętych jest na drodze paryskiej wyciąganiem rzeczy przez wodę naniesionych. Od dnia 30 października 1824 r. nie widziano tak wielkiej powodzi.

— Wnocy z dnia 4 na 5 t. m. rzeka *Ill* wezbrała i wylała z brzegów w *Mühlhausen*, które to miasto i okolice jego przedstawują tylko obszerną powierzchnią wody; szkody przez to sprawione szacują na 500,000 fr. — *Doubs* wezbrała także i wielkie zniszczenia poczyniła w *Bezansonie* i okolicach. — Piszą z *Lugdunu*, że *Rodan* także podniósł się nadzwyczajnie.

— Arcybiskup paryski, hrabia *Hycyent de Quelen*, żąda od miasta *Paryża* 84,000 fr. wynagrodzenia za straty poniesione przezeń w miesiącu lipcu 1850 r.

— Zaszły wielkie rozruchy na jarmarku w *Contres* w okręgu *Blois*, z przyczyny podniesionej ceny zboża; lud rzucił się na wielu handlarzów zboża, którzy zmuszeni byli schronić się do domów, gdzie pospólstwo ich otoczyło; ale przybyli wkrótce żandarmowie i poymali winowayców.

— Podług listu, pisanego z *Saumur* dnia 5

t. m. wielu naczelników band w *Wandei* poddało się. *Sortant* przybył dnia 3 do *Chollet*, prosząc o amnestyę dla siebie i dla swoich współników, a otrzymawszy je poddał się z 50 ludźmi. *De-launay* i syn jego, jak mówią, mają zamiar pójść za jego przykładem, i tym sposobem nie należy się obawiać wojny domowej w *Wandei*.

— Piszą z *Tulonu* pod dnem 2 t. m., iż zbierają tam nową wyprawę, której przeznaczenie jeszcze jest niewiadome. Okręty liniowe są uzbrojone, i rozkazano pośpieszać naprawę okrętów: *Tróyzębu* i *Algieru*. Bandera kontradmirała *Hugona* będzie zatknęta na pierwszym.

— Listy pisane od granic Dalmacyi zawierają, że dnia 24 Lipca deputacya miasta *Skutari* przybyła do głównej kwatery tureckiej dla oznajmienia o swém poddaniu się. *Mustafa-Basza*, który na próżno, zamyslał umknąć ze swojemi skarbami przez kraj *Montenegro*, został zamknięty w warowni skutaryjskiej.

— Ponieważ pałac inwalidów, szczególnie przeznaczony jest na umieszczenie i chowanie trofeów wojennych, zdobytych przez woyska francuzkie, przeto na żądanie marszałka *Jourdan* przysłał tam 24 dział, wziętych w *Algierze*, haubicę konstantynopolską zabraną w *Nawarynie*, moździerz z fortecy *Ehrenbresteinu*, 48-funtowe austriackie działo znajdujące się w *Metz*, łańcuch tamujący przećcie na *Dunaju*, wzięty w *Wiedniu*, a teraz znajdujący się w *Straßburgu*. Bateria inwalidów składać się tylko będzie ze dwunastu, czternastu, albo szesnastu znaczniejszych dział, zabranych przez woyska francuzkie.

— Utworzyła się w *Paryżu* kompania akcyonistów, w celu zaprowadzenia linii telegraficznych między znaczniejszemi miastami handlowymi Francyi, dla najszybszego, jak tylko być może, przesyłania ważnych wiadomości handlowych. Podług prospektu ogłoszonego przez kompanię, wiadomość przesyłana takową drogą dorydzie w jedney minucie, kiedy na tęg samą odległość, za pomocą zwyczajnych środków komunikacyi potrzebowalaby na to 9 do 12stu godzin czasu; przesłanie depeszu od 12 do 15 mającego wierszy kosztować będzie 12 do 15 franków na odległość stu godzin drogi. Pierwsza linia telegrafów, będzie zaprowadzona między *Paryżem*, *Rouen* i *Havre*; roboty około tego natychmiast się rozpoczną po otrzymaniu pozwoleniu od Króla.

— Na posiedzeniu akademii nauk dnia 29 Sierpnia, doktor *Chaponnier* doniósł, że Indyanie używają przeciw cholerze oliwy, w której moczą liście i pączki drzewa kamforowego. Łatwo będzie można otrzymać we Francyi oliwę, także własności posiadającą, rozpuszczając kamforę w oliwie, w ilości 12stu gran na uncję. Oliwa kamforowa działa podobno również skutecznie, jak oliwa olejowa, którego dobre skutki niedawno wyłożone zostały w rozprawie czytanej na posiedzeniu akademii lekarskiej, może się też nabywać tanio, gdy tymczasem pierwszy jest drogi i bardzo rzadki w handlu.

— Piszą z *Marsylii* pod dnem 26 Sierpnia, że płynąca z *Wenecyi* korweta austriacka zawięta dnem przedtém do przystani w *Muridon*; przywiozła ona włochoów, poddanych papieżkich, zabranych przez okręt austriacki pod *Ankoną*, którzy potem zostali uwolnieni. Siedmiu z nich wysiadło na ląd w *Civitta-Vecchia*, dla powrócenia do swoich rodzin; między nimi znajduje się *Armari*, który dowodził awangardą armii *Zucchi*; w *Rimini* został on ranny, a teraz otrzymał pozwolenie powrócić do *Rzymu*. Trzynastu osób przybyło do *Marsylii*.

— Dnia 15 —

Birża paryzka dnia 14. Pięć od sta 87 fr. 70.

Trzy od sta, 59 fr. 60. — Akcyje bankowe 1540 fr.

Pożyczka królewsko-hiszpańska 64.

— Powiadają, że Król niezbawem odbędzie podróż do *Cherbourg*, *Brestu*, *Nantes* i *Larochelle*.

— Xiążę *Orleński* przybył do *Maubeuge*. Główna kwatera marszałka *Gérarda*, ma być znowu dnia 10 t. m. założoną w tém mieście. W o-

kolichach tego miasta, stać będzie obozem 18 do 20,000 woyska. Wielki park artylleryi powrócił do Francyi.

— Przez postanowienie królewskie z dnia 11, marszałek *Mortier* Xiążę *Trevizy*, mianowany jest wielkim kanclerzem orderu legii honorowej, na miejscu marszałka *Macdonalda*, Xięcia *Tarentu*, który został uwolniony od tych obowiązków.

— Czytamy w *Gazecie Handlowej*: „Otrzymałszy z *Londynu*, drogą nadzwyczajną, następujący list, datowany dnia 9 września o godzinie 11 wieczorem: Przeszłego wtorku o szóstej wieczorem, konferencya podpisała nowy protokół, który przepisuje ostatecznie, ażeby natychmiast wszystkie woyska francuskie, ustąpiły z Belgium; nie chce ona przystać na to, aby tam zostało kilka tysięcy woyska, którego żądał *Leopold*, i którego Francya miała tam zostawić do czasu upłynienia terminu zawieszenia broni, to jest, do dnia 10 przyszłego miesiąca października.”

— Rozeszła się na giełdzie pogłoska, jakoby marszałek *Gérard*, zrzekł się dowództwa nad armią północną, i że generał *Athalin*, będzie mianowany dowódcą dwónastotysięcznego korpusu, zostającego teraz w Belgium.

— List z *Brukseli*, otrzymany drogą nadzwyczajną, donosi, że Król *Leopold*, prosił generała francuskiego, aby ustąpił z Belgium, jak tylko być może; na rychle, nie czekając odpowiedzi konferencyi, na prośbę rządu francuskiego o pozwolenie zostawiania tam woysku, do dnia 25 t. m.

— Największa spokojność panuje ciągle w *Rzymie*. Król *Neapolitański* daje 4,000 karabinów w nagrodę armat zabranych niegdyś z *Rzymu* przez *Murata*, oraz 2,000 w prezencie. Spodziewają się w przyszłym ogłoszeniu urządzenia administracyjnego. Urządzenie municypalne dotąd zastosowane zostało tylko do prowincyi.

— Generałowie i sztaba-oficerowie, którym naznaczono udać się do Belgium dla uczenia i urządzenia armii belgijskiej, zostawiać mają na żołądź tego kraju; lecz nosić będą mundur i kokardę francuską, oraz zachowają prawa swoje i tytuły, których nabyli we Francyi. Imiona ich są: generałowie porucznicy: hrabia *Grundler* i baron *Billard* do piechoty; generał-porucznik baron *Picquet* do jazdy; generał-porucznik *Desprez* do sztabu głównego; generał-porucznik baron *Evain* do artylleryi, a marszałek-pułny kawaler *Nempde* do inżynierii. Półkownicy: *Dillon*, *Chatry-Lafosse*; podpółkownicy *Devaux*, *Saint-Paer*, *Schwenbourg*, oraz szefowie batalionów i szwadronów: *Luchapt*, *Asst*, *l'Esparda*, *Noël*, *Bisiaux* i t. d. zostają pod rozkazami wyżej wymienionych generałów.

— Poruczone komissyi, złożoney z PP. *Dupin* starszego, *Vittet* i *Alent*, przygotować projektu do prawa względem likwidacyi dawniejszej liaty cywilney i względem ustanowienia nowej.

— Podano do izby deputowanych petycyę, podpisaną przez znaczną liczbę negocyantów stolicy, w której upraszają o zniesienie przywileju maklerów handlowych.

— Sąd kassacyjny postanowił, iż xiądz nie powinien być uważany, za urzędnika kraju, że zatem może być pozwany przed sąd, bez uprzedniego zezwolenia rady stanu.

— Przygotowano zamek *Rambouillet* dla byłego Deja algierskiego, który, jak powiadają, ma zamiar osiąść na zawsze we Francyi.

— Donoszą z *Havre*, że generał *Favier* wsiadł sam na okręt z kilku portugalczykami i popłynął do *Terceiry*.

— Na mocy postanowienia królewskiego z dnia 7 t. m. szkoła normalna początkowa akademii paryskiej przenosi się do *Wersali*.

— Dowiadujemy się, że strażnicy służący na komorach celnych w dziewiętnastu departamentach będą podzieleni na bataliony wojenne.

— Twierdzą, że rząd ma zamiar prowadzić dalej obwarowania *Paryża*. Roboty około tego mają się rozpocząć, jak mówią, w przyszłym tygodniu; inżynierowie otrzymali rozkaz, aby byli gotowymi.

— Postanowienie z dnia 27 sierpnia przepisuje środki, dotyczące się urządzenia na sposób woj-

skowy w razie wojny, leśniczych, oraz strażników lasów królewskich i gajów gminnych. Ludzie mogący służyć w obrotach wojskowych za przewodników lub gідów, zapisani będą w kontroli wojennej i podzieleni zostaną na kompanie, pod nazwiskiem przewodników administracyi lasów. Będą oni wezwani do czynności w razie tylko najeścia na kraj nieprzyjaciela.

— Piszą z *Tulonu*: „Korweta *Moza* popłynęła z woyskiem do *Oran*. Fregata *Bellona* także z woyskiem, przeznaczonem na tenże cel, wyszła pod flagę, na niej płynie generał *Boyer*. Admirał *Hugon* zawiesi swoją banderę na fregacie *Ifigenia*. Ta okoliczność, oraz wydany rozkaz względem rozbrojenia okrętów *Algieru* i *Tróżybu*, dowodzi, że projekt wyprawy, o której nie dawno mówiono, został zaniechany, chyba, że inny admirał będzie przeznaczony dla dowodzenia nią, albowiem, że fregata *Ifigenia* nie popłynie już do *Lewantu*.”

— Listy pisane z *Terceiry* pod dniem 24 lipca donoszą, że wyspy *Graciosa*, *Flores* i *Corvo* dobrowolnie ogłosiły władzę królowej *Donny Maryi* i kartę konstytucyjną Portugalii. Na wszystkich tych wyspach lud powstał przeciw woysku, stojącemu tam garnizonem, i przymusił je do złożenia broni. Na *Graciosa* poddało się 400 żołnierzy woyska liniowego. Akta i proklamacye oznajmujące o tych ważnych wypadkach były ogłoszone urzędowej gazecie *Terceirskiej*.

— Proklamacya prezydenta *Boyera* przeciwko Francuzom sprawiła taką radość w mieszkańcach części hiszpańskiej *St. Domingo*, że gdy ją otrzymano dnia 20 czerwca, wtedy wieczorem była powszechna iluminacya! Dowody tych nieprzyjacielskich skłonności ku Francuzom są tem bardziej godne uwagi, iż podobieństwa do wojny zamawiały handel, który ożywił *St. Domingo*.
(J.d.S.P.)

ANGLIA.

Londyn d. 18 września.

Papiery publiczne. — Konsolidy 82½.

Izba niższa, na posiedzeniach dnia 14 i 15, słuchała raportu o bilu reformy; rozprawy zamknięte zostały na ostatniem posiedzeniu, i bil wydrukować rozkazano. Lord *John Russel* uwiadomił, iż za dni 15 przedstawi bil, którego celem będzie ulepszenie praw przeciwko przekupstwu w wyborach. *P. Hunt*, podał wniosek do roztrząszenia i uchylenia praw zbożowych. *P. Hume*, chociaż jest wielkim tych praw przeciwnikiem, przeczytał jednakże wniosek ten za niewczesny, i żądał poprzedzającej kwestyi, która przyjęta została większością 194 głosów, przeciwko 6.

— Sir *F. Burdett* i *P. Byng*, odmówili przyjęcia parówstwu; odmówienie ich zawiera się w nader krótkich wyrazach, i ukrywa się pod wyrażeniami wdzięczności, za ofiarowany im zaszczyt.

— Gazeta dworska, zawiera jeszcze dwie nominacye parów: lorda *Cloncurry* na Barona *Cloncurry* i admirała *J. Saumarez* na Barona *Saumarez*.

— Mniemają, iż Król wyniesie margrabiów *Anglesa*, *Stafford* i *Cleveland*, do godności Xiążęcy; lord *J. Russel* i *A. Taylor*, zostaną także parami.

— Sir *J. Calcraft*, członek parlamentu i płatnik floty za ministerium *Wellingtona*, który przez długi czas trzymał równowagę między partjami *wighs* i *torys*, a nakoniec przyłączył się do stronników reformy, odebrał sobie życie dnia 11, we własnem mieszkaniu. Mówią, że ożenienie się jego syna z aktorką *Miss Love*, oraz nie dostanie miejsca za terniejszego ministerium, przyłomnęły się do pomieszania jego rozumu. Urzędnik, który obeyrzał ciało dnia 13, oraz przysięgły, uznali, że to zabójstwo pochodzi z pomieszania zmysłów.

— Sir *R. Gordon*, poniósł w czasie pożaru przedmieścia *Pera*, osobistej szkody na 4,000 f. s., płatce poselstwa wystawiony w r. 1800, kosztował 40,000 f. s. Kompanie assekuracyjne będą musiały znaczne zapłacić summy negocyantom, prowadzącym handel z *Lewantem*.

— Donoszą z *Edynburga*, że od kilku dni z rozkazu głównodowodzącego woyskami w Szkocyi, straż złożona z dziewięciu żołnierzy i jednego pod-
)*(

oficera, postawiona została przed pałacem w *Hydrood*, gdzie mieszka *Karol X.* — *Xiążę Bordeaux*, bawi ciągle w *Edyburgu*, gdzie niedawno zwiedzał zakłady publiczne.

— *Admirał Codrington*, wyszedł znowu pod żagle dnia 12, z resztą swojej eskadry; śródek ten, jak powiadają, przedsięwzięty jest dla ćwiczenia marynarzy w obrótach morskich.

— Ostatnia pocztą z *Antyllów*, przywiozła nowe pogroźki osadników, którzy odmawiają wszelkiego posłuszeństwa Anglii; twierdzą nawet, iż sekretnie udały się w tym względzie do rządu *Washingtonskiego*. Dwa okręty liniowe, *Wellesley* i *Talavera*, powiozły do Indyi Zachodnich 56 i 66 półki liniowe, dla utrzymania w posłuszeństwie osadników i niewolników, i w celu przeszkodzenia ogłoszeniu niepodległości, któremu grożą metropolii.

— *Gazeta Kuryer* twierdzi, że ministerium otrzymało od rządu francuzkiego urzędowe zapewnienie, że wojska francuzkie ustąpią zupełnie z Belgium do dnia 1 Października. Tę gazetę donosi, że konferencya wydała już postanowienie, względem fortic belgickich, lecz jeszcze nie urozdziła względem podziału długu i odznaczenia granic.

— *Ajenci Don Pedro*, rozpoczęli swoje operacye i złożyli dnia 15, summy, potrzebne na kupienie dwóch okrętów wojennych, *Arya* i *Kongres*, które były budowane na rachunek rządu meykańskiego.

— *Don Pedro*, wkrótce spodziewany jest w *Londynie*, i mówi, że kilku kapitalistów zgadza się zaliczyć mu 300,000 f. s., na wyprawę przeciwko Portugalii.

— *Gazeta Kuryer* ogłasza memoriał, podany przez trzydziestu trzech uczciwych negocyantów angielskich do *P. Hoppnera*, konsula Angielskiego w *Lizbonie*, względem uciemnienia, jakiego doznają w Portugalii poddani Angielscy.

— Podług listów z *Madery* dnia 20 sierpnia, rząd tej wyspy uczynił wszelkie przygotowania do obrony, przeciwko wyprawie, której codziennie spodziewają się z *Terceiry*. Wezwano milicyę; wielu mieszkańców unosi się, inni zaś zajęci są ukrywaniem swoich towarów, pieniędzy i kosztownych rzeczy. (*J. d. S. P.*)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 19 Września.

Na posiedzeniu dnia 12, senat wybrał *P. Stassart* prezydentem, *PP. Beits* i *Vilaina* XIV wice-prezydentami, a *PP. Rhodes* i *Ausembourg* sekretarzami.

— Na posiedzeniu dnia 16, izba deputowanych przyjęła prawo, dotyczące sposobu ogłoszenia praw (promulgacyi), oraz prawo pozwalające Królowi oddać ze służby w niektórych przypadkach oficerów, nie narażając im pensyi, ani żołdu. — Na posiedzeniu dnia 17 izba przyjęła prawo, dotyczące się pożyczki 10 milionów zł. hol. na wydatki ministerium wojny, oraz prawo wzywające milicyę z 1826 roku do broni i także prawo pozwalające Królowi przyjmować do wojska oficerów cudzoziemskich.

— Przez postanowienie z dnia 15, Król zalecił ministrowi wojny, postawić na stopie czynnej pierwszy oddział gwardyi obywatelskiej.

— *Gazeta Emancipation* donosi, że ministerium spraw zagranicznych otrzymało dnia 11, 3gty protokół konferencyi londyńskiej; ściągają się on do ustąpienia Francyi z Belgium, i do zajęcia *Luxemburga* przez Związek Niemiecki.

— Rząd przyjął projekt wielkiej wagi dla handlu belgickiego w ogólności, szczególnie zaś dla handlu *Antwerpii*; ma być zaprowadzona droga żelazna między tem miastem a *Kolonją*, która służyć będzie do przewożenia towarów z pomocą statków parowych. Inżynierowie zasydlają się już na miejscach, i zamyślają się przygotowywaniem robotami.

— Trzy domy handlowe angielskie, które opuściły *Antwerpię* z powodu wypadków politycznych, powracają teraz i znowu osiadają w tem mieście. (*J. d. S. P.*)

Ogłoszenie.

1. Lekcyje w Gimnazjum pierwszym, Szko-

le przy niem powiatowej i parafialnej przy kościele S. Jana, już się rozpoczęły, uwiadomiamy się o tem Rodzice i Opiekunowie, którzy mają oddawać do tych szkół swe dzieci aby z wysłaniem, onych nie opóźniali się. Wilno 1831 roku Października 5 dnia.

Dyrektor Szkół Gubernii Wileńskiej Radca Stanu i Kawaler Kajetan Krassowski. (541)

Publiczna sprzedaż.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w nim przeznaczono sprzedać z publicznego targu położony w mieście Pińsku, murowany dwupiętrowy dom z drewnianymi przy nim budowlami i znajdującą się pod onym domem i podwórzem ziemią; dla tego żyjący kupić zechcą przybyć do Gubernialnego Rządu dla targow na terminy, pierwszy 18, drugi 19 i trzeci 21, a dla przetargu 22 dnia miesiąca decembra bieżącego 1831 roku. Września 25 dnia 1831 roku. (538)

Sekretarz F. Arcimowicz.

Kollegialny Rejestrator Anisimow. (538)

Licytacya.

1. W Domie Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności będzie wyprzedawać się z publicznej licytacji pozostałość po zeszytym Janie Bagińskim byłym Oficyaliście przy sklepie ubogich, składająca się z garderoby, bielizny i dalszych rzeczy. Zacznie się wyprzedawać dnia 6 bieżącego miesiąca o godzinie 10 ranney.

Временный Полицмейстер Подполковникъ Рупковски. (542)

Lekcyje Śpiewów.

1. Chcąc odpowiedzieć żądaniu wielu osób, samiares jest moim dla upowszechnienia sztuki śpiewania, a razem zmniejszenia kosztu na naukę, odkryć lekcyje śpiewów, które brać mogą wiele razem osób, w następnym składzie.

Dwa będą oddziały: pierwszy, dla początkujących; drugi, dla tych którzy z początkami są obeznani.

W pierwszym oddziale, będą dawane pierwsze zasady sztuki śpiewania, i podług zdolności coraz daley rozwijane.

W drugim oddziale, wprawiać się będzie, w tak konieczne potrzebne nót czytanie, i w mnogo-głośnie śpiewanie np. dnetów, quartetów, quintetów i chorów.

Zebrań się będą wieczorami w mieszkaniach osób ucztuictwo mających na przemiany, pod dozorem rodziców lub guwernantek.

Sześć osób stanowić będzie każdy oddział. Każda lekcyja trwać ma dwie godziny. Cena za to jest tak mała postanowiona, że mnięj dostannie osoby mogą znaleźć sposobność głos, zdadność i talenta swoje wydoskonalić, według prawdziwej doświadczoney i najlepszej metody.

Jak są użyteczne i przyjemne takowe zebrań się, dowodzi, iż wszędzie za granicą po większych nieco miastach, takowy sposób jest użyty dla upowszechnienia sztuki śpiewania.

Jeżeli w jednym lub drugim oddziale zbierze się liczba osób oznaczona, to się uprasza o zawiadomienie niżej podpisanego, mieszkającego w oficyynie domu Ogińskich przy Rudnickiej ulicy, dla bliższego umówienia się o warunkach. V. Bianchi. (537).

Полицмейстеръ Рупковскій.

DODATEK